

Foto: M. Vegrin

Jezero, mlaka ali travniki? Takšno vprašanje se poraja ob pogledu na Cerkniško jezero – naše slavno presihajoče jezero – kraško polje; odvisno od sezone, v katerem ga obiščemo. Na njem in v njem živi ogromno redkih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst.

Večji napredek dosežen pri varstvu vrst kot pri varstvu habitatov

Vsako šesto leto morajo države članice EU na poziv Evropske komisije poročati o izboljšanju ali poslabšanju varstvenega stanja vrst in habitatnih tipov, ki sodijo v varstveni nadzor, ki ga določajo usmeritve/direktive EU. Komisija EU s pomočjo Evropske okoljske agencije (European Environment Agency (EEA) in njenega Središča za biotsko raznovrstnost (CBD) nato zbere vse pridobljene podatke in jih analizira. Predvsem zberejo vse ocene, jih med seboj primerjajo in izrečejo, kako uspešno je bilo varstvo v minulem obdobju, v posamezni državi in tudi v okviru celotne EU. Zadnji podatki za obdobje 2007–2012 so bili že analizirani in objavljeni maja letos v obsežnejši strokovni analizi. Tu bomo le informativno povzeli samo nekaj pomembnejših ugotovitev strokovne analize, ki je bila objavljena junija letos v 38. številki reviji *Natura 2000*.

O stanju narave v Evropski skupnosti v obdobju 2007 do 2012

Pri primerjavi podatkov iz 27 držav o varstvenem stanju/statusu (Hrvaška v analizo ni bila vključena, ker je bila sprejeta v EU šele julija 2013, torej leto kasneje), je opaziti, da so se dežele bolj zavzemale za tozadevno varstvo in tudi za večjo raven tovrstnega sodelovanja meddržavnih in evropskih institucij. Zahvaljujoč letom previdnega načrtovanja naravovarstvenih osnov je zdaj že mogoče trditi, da smo pri ustvarjanju povezav v tej smeri uspeli uskladiti podatkovna orodja EU in na območju EU privedi vrstno pestrost že na zavidljivo stopnjo biotske raznovrstnosti.

Zadnje poročilo predstavlja zapleteno primerjavo več kot 17.000 odgovorov na podlagi podatkov, ki so jih prejeli iz držav članic, ki pomagajo doseči ugoden status glede

450 prostoživečih vrst ptičev, 230 habitatnih tipov in več kot 1.200 preostalih vrst, ki so pod okriljem direktiv. To pot je tudi prvič, da predstavljajo rezultate obeh direktiv v skupnem dokumentu.

Populacijsko stanje in trendi ptičjih vrst na območju EU

Poročilo o stanju narave izkazuje, da je več kot polovica prostoživečih vrst ptic (52 %) dosegla varno stanje. Toda stanje 17 % vrst je še vedno ogroženih in nadaljnjih 15 % je zelo blizu ogroženega stanja; številčnost se zmanjšuje ali je že rizična. Sem sodijo tudi povsem značilne vrste kmetijske krajine, npr. poljski škrljanček (*Alauda arvensis*) in črnorepi kljunač (*Limosa limosa*).

Če upoštevamo kratkoročne populacijske trende, le-ti nakazujejo, da 4 % ptičjih vrst nima zanesljive prihodnosti, 6 % se

je stanje izboljšalo in je zdaj nekako uravnovešeno, toda varstveno stanje nadaljnjih 20 % vrst še vedno kaže trend nazadovanja. Med tistimi, katerih številčnost se povečuje, je, zanimivo, tudi kar nekaj vrst, ki so bile prej v žarišču naravovarstvenega alarma ali ciljne vrste, ki so bile potrebne učinkovitih akcij varstva na ravni EU; na primer jastreb, brkati ser (*Gypaetus barbatus*) in raca mali žagar (*Oxiura leucocephala*), za katera je bil pripravljen akcijski načrt vrst

družine pravih kun), ki jasno kaže znake napredujočega izboljšanja varstvenega stanja. V atlantskem območju je v minulih dvajsetih letih pri vidri zaznati zanesljivo ponovno vrstno izboljšanje in napredek, kar pripisujejo predvsem zmanjšanju onesnaževanja vodovij z onesnaževalci, kot sta PCB in živo srebro, učinkovitemu nadzoru, ki je zmanjšal ilegalen lov, in izboljševanje sladkovodnih habitatov. Tudi stanje metulja močvirskega cekinčka (*Lyceana dispar*)

se je v Evropi izboljšalo po uvedbi učinkovitih varstvenih ukrepov.

Ko predstavljamo stanje različnih sistematskih skupin živali, zadnji zbrani rezultati dokazujejo, da je le pri 16 % ribjih vrstah, ki sodijo v varstvo Habitatne direktive, opazno izboljšano varstveno stanje, medtem ko je dosegla ugodno stanje tudi več kot četrtnina žilnatih rastlin (tracheophyti) in dvoživk.

Če upoštevamo sesalce, ima zdaj ugodnejše varstveno stanje več vrst v primerjavi s prejšnjim primerjalnim obdobjem, ko je bilo ocenjeno kot nezadovoljivo (21 % v primerjavi s zdajšnjimi 13 %). A ne glede na to ostaja še vedno 42 % vrst, katerih naravovarstveno stanje se ni izboljšalo – je neprimerno.

Med tistimi vrstami, katerim se stanje ni izboljšalo, je npr. evropski bizon ali zober (*Byson bonansus*) v alpskem območju, sivi ali stožčastoglavi tjulenj (*Halichoerus grypus*) v morskem – baltskem območju in sredozemski netopir – južni podkovnjak (*Rhinolophus euriatale*).

Za kopenske vrste, ki dosejajo ugodnejše stanje, poročajo v območju okrog Črnega morja in iz alpskih območij (več kot 30 %), medtem ko za severnjaške (borealne) vrste (29 %) in tiste z atlantskih območij (34 %) ocenjujejo njihovo varstveno stanje še vedno za nezadovoljivo – slabo.

Prav tako je manj vrst, ki živijo v obmorskem območju, pri katerih še ne poznamo pravega stanja; večina jih (88 %) sodi v makaroneško območje. Območje Baltiškega morja kaže najslabše stanje s 60 % vrst, pri katerih je ugotovljeno nezadovoljivo – slabo stanje, sledi pa mu območje ob Črnem morju (33 %).

Varstveno stanje in trendi habitatnih tipov

Habitatni tipi okolij na splošno odražajo slabše varstveno stanje in nadaljnje trende poslabševanja v primerjavi s trendi pri posameznih vrstah. V vseh 27 državah EU skupaj le 16 % habitatnih tipov dosega zadovoljivo stanje. Taka slaba ocena stanja je odvisna od različnih vplivov, vključno tudi od daljše tradicije varstvenih akcij za vrste, pa tudi od izrazitejših težav pri varstvu habitatov.

Večina habitatov je ocenjenih z nezadovoljivo oceno stanja (pri 47 %), od katerih jih je kar 30 % ocenjenih nezadovoljivo – slabo.

V povezavi z varstvenim stanjem in trendi je kar za tretjino habitatnih tipov nezadovoljivo stanje, toda še vedno stabilno/uravnovešeno (33 %). Toda stanje se še vedno poslabšuje v naslednjih 30 %, kar je vzrok za resno zaskrbljenost. Le bori 4 % odstotki habitatnih tipov izkazujejo izboljšanje v naravovarstvenem pogledu.

Če bi primerjali ugotovljeno varstveno stanje po različnih habitatnih skupinah, bi lahko opazili, da so sipinski (peščinski) habitatni (peščine) ocenjeni najnižje, medtem ko so skalnati najboljše. Resave, goščavja in habitatni sredozemskega sklerofilnega grmičevja so prav tako nekoliko boljše

Direktiva o habitatih EU, ki je bila sprejeta leta 1992, pomeni skupaj s starejšo **Direktivo o pticah EU** (1979) temelj politike EU za ohranjanje narave v Evropski skupnosti. Obe direktivi sta bili odziv na desetletja uničevanja narave, pretiranega izkoriščanja naravnih virov in izgub habitatov ter vrst, ki so vezane na posamezne habitate ali habitatske tipe.

Direktivi poudarjata cilje ukrepov in sredstva za njihovo doseg. Leta 2007 so države članice EU prvič poročale o stanju ohranjenosti habitatov in vrst, ki so bili v obdobju od leta 2001 do 2006 zavarovani z določili direktiv. Zdjaj poteka postopek drugega ugotavljanja.

Končno poročilo o ugotovitvah je vedno podroben pregled »zdravstvenega stanja« habitatov in vrst, ki so zavarovani v EU. V vsaki direktivi je »stanje ohranjenosti« opredeljeno kot skupek vplivov na habitate ali na vrste, ki dolgoročno vplivajo na njihovo razširjenost, sestavo, funkcije/vlogo in številčnost.

EU, ki so ga materialno podprli s finančnimi sredstvi iz sklada EU Life.

Varstvena ocena in trendi vrst, ki sodijo v Habitatno direktivo

Glede na poročila/podatke o stanju narave (*State of nature*) je skoraj četrt vrst (23 %), ki so zavarovane s Habitatno direktivo, doseglo ugodno varstveno oceno. Toda za več kot polovico (60 %) je stanje še vedno nezadovoljivo, 42 % jih ima še vedno oceno nezadovoljivo – nezadostno in 18 % nezadovoljivo – zelo slabo.

V odvisnosti od trendov varstvenega stanja imajo 4 % vrst nezadovoljivo stanje, a se izboljšuje, 20 % nezadovoljivo, a stabilno/uravnovešeno, 22 % vrstam se je stanje poslabšalo, za 14 % vrst pa je stanje neznan.

Evrazijska vidra (*Lutra lutra*) je vrsta sesalca (zver iz

Foto: M. Vogrin

Orel belorepec (*Haliaeetus albicilla*) je največji evropski orel, ki gnezdi tudi v Sloveniji. Okrog deset parov gnezdi predvsem ob večjih rekah in drugih vodnih površinah. Še pred nedavnim je v Evropi veljal za redko in ogroženo vrsto, zdaj pa se je zaradi številnih naravovarstvenih ukrepov njegovo stanje precej izboljšalo.

ocenjeni od povprečja, med katerimi jih kar četrtina dosega zadovoljivo oceno.

Glede naravovarstvenih ocen in trendov se zdi, da so najslabše ocenjena mokrišča (močvirja, močvirna blatišča in barja), poleg tega pa se več kot polovici stanje še poslabšuje. Takoj za njimi sledijo s svojo

visoko stopnjo nezadovoljivih – slabih stanj, od katerih jih več kot polovica sodi v takšno kakovostno kategorijo.

Za habitatne tipe morskega makaroneškega območja je treba poudariti, da so dosegli boljše ali celo veliko boljše stanje (boljših 33,3 %) v območjih ob Črnem morju

države je vključena v to območje, boljši varstveni status bo lahko izkazovala. Poročilo o varstvenem stanju/statusu izraža, da splošna varstvena ocena vrst in habitatov, ki so uvrščeni v Habitatno direktivo, ni pomembno odvisna od vključitve v območje, ki ga zajema Natura 2000. Za to trdi-

nimi težnjami v posameznih državah. Pomembno večje razmerje habitatov, katerih 75–100 % površine je vključenih v mrežo območij Narave 2000, ima že stabilno oceno stanja v primerjavi z le manj kot 35 %, kjer to stanje še vedno ni doseženo.

Glede na Ptičjo direktivo je povsem jasno, da je večji delež ptičjih vrst, ki sodijo v Dodatek I te direktive in ki imajo dodatno povečano Posebno varstveno območje (*Special Protected Area – SPA*) zaradi povečanja razmnoževalnih populacijskih trendov (40 %), v primerjavi s tistimi vrstami, ki niso navedene v Prilogi I ali II (22 %).

To dokazuje, da so ciljne naravovarstvene akcije za te vrste odvisne od posebnih varstvenih ukrepov in od upravljanja v okviru SPA, ki poglavito vplivajo na vrste in podvrste, navedene v Prilogi I, in za namene, katerih akcijski načrti vrst (*EU Species Action Plans*) EU so bili tudi razviti ter katerih prednostna naloga je vključevanje in plačevanje stroškov sprejetih programov LIFE. Njihov glavni namen je povečati populacijske trende.

V nasprotju z lovnimi vrstami, ki so uvrščene v Prilogo II Ptičje direktive, kažejo višji

Foto: J. Tormen

Evrazijska vidra (Lutra lutra) je vrsta sesalca (zver iz družine pravih kun), ki jasno kaže znake napredujočega izboljšanja varstvenega stanja.

Pomembna ugotovitev poročila je, da imajo habitati, povezani s trajnostnimi kmetijskimi praksami, slabše stanje ohranjenosti kot nekmetijski habitati. Samo 7 % kmetijskih je v ugodnem stanju v primerjavi z 21 % pri drugih habitatnih tipih, ki pa niso v kmetijski rabi.

slabo oceno travišča (40 %). Peščinški/sipinski habitati, čeprav jih je v primerjavi z drugimi malo, imajo najvišjo oceno primernosti za življenje vrst, ki so vezane nanje. Gozdovi in sladkovodni habitati imajo še vedno predvsem nezadovoljivo, vendar stabilno varstveno oceno.

Na kopnem je največje razmerje ugodnega stanja doseženo v alpskem (25 %) in makaroneškem območju (t.j. ob severnem Atlantiku) (36 %), v stepskih območjih (50 %). Po drugi strani pa borealna (severnjaška) biogeografska območja izkazujejo

(14,3 % boljših) v primerjavi s preostalimi območji. V nasprotju z njimi pa je več kot 70 % habitatnih tipov v severnem atlantskem morskem območju (Marine Atlantic), kjer je varstveno stanje ocenjeno nezadovoljivo – slabo.

Prispevek mreže Narava/Natura 2000

Stanje narave prav tako poskušamo popraviti z zakonitimi ukrepi, ki jih prinaša t.i. program **Narava/Natura 2000** (strokovna naravovarstvena izhodišča), ki so bila izoblikovana in sprejeta za potrebe vzpostavljanja in vzdrževanja omrežja v posebej določenih območjih dežel EU, ki se nanašajo na varstvene ukrepe vrst in habitatnih tipov.

Da bi lahko ocenili, kako se razmere gibljejo, je pomembno vedeti, koliko od vseh populacijskih območij skupaj je vključenih v območje Narava 2000. Seveda lahko pričakujemo, da večja površina

težav je lahko vzrok tudi dejstvo, da nujno potrebni varstveni in obnovitveni ukrepi še niso vneseni v večino potrebnih mest, ker v določeni državi ni

Foto: S. Polak

Tudi stanje metulja močvirskega cekinčka (Lyceana dispar) se je v Evropi izboljšalo po uvedbi učinkovitih varstvenih ukrepov.

bilo dovolj časa, da bi jih ustrezno pripravili in izvajali.

Toda kakorkoli že gledamo na habitate in vrste, ki izražajo nezadovoljivo stanje, lahko ugotovimo pozitivno odvisnost med velikostjo območja Narava 2000 in naravovarstve-

odstotek vrst z upadajočimi dolgoročnimi razmnoževalnimi populacijskimi trendi (40 %).

Povsem jasno je, da je treba ustrezno upravljati z vrstami v območjih Narava 2000. Določanje dodatnih novih predelov

in časovno uresničevanje načrtov v območjih mreže Narava 2000 pomeni učinkovito orodje za doseganje boljšega varstvenega in populacijskega stanja. Vključevanje dodatnih mest, ki so še potrebna varstva in preoblikovanja varstvenih ukrepov, prav tako terjajo povečano vlaganje sredstev iz naravovarstvenih skladov.

Torej: glede na rezultate ocen o stanju narave ima le blizu 50 % mest že vzpostavljene vsestransko potrebne upravljavske načrte in je deležnih podpore s sredstvi namenskih skladov, ki so omejeni glede na varstvene namene in pomembnost. Mnogo koristnih naravovarstvenih priložnosti pa je še odvisnih od političnih ocen in posameznih političnih odločitev EU v okviru resor-

jev (kmetijstvo, ribištvo in za razvoj območij).

Nevarni vplivi in grožnje

Da bi dosegli čim boljše razumevanje prvenstveno najočitnejših nevarnih vplivov in groženj na vrste in habitate, ki sodijo v varstveni režim obeh direktiv, so bile dežele članice pozvane, naj pošljejo poročila in mnenja, kje same vidijo glavne vzroke, ki v njihovi državi povzročajo izgubo habitatov oziroma njihovo siromašenje.

Za kopenske sisteme so zaradi »kmetijske« dejavnosti in zaradi »vplivov drugih dejavnosti ljudi« povzročene spremembe naravnih razmer najočitnejši problemi, ki vpli-

Foto: M. Vegrin

Rumena pastirica (Motacila flava) je gnezdilka vlažnih travnišč, čeprav se zadnje čase uspešno prilagaja tudi na intenzivno obdelana polja. Sodi med indikatorske vrste kulturne krajine. V Sloveniji velja za redko in ogroženo vrsto ptice.

vajo na vse tri skupine (ptiče, druge vrste in habitate). Za »kmetijstvo« so značilne spremenjene kmetijske prak-

se, spremenjeni načini paše domačih rastlinojedih živali (vključno z opuščanjem nadzora nad pašnimi živalmi – prosta paša); neplodnost in pesticidi so najpogosteje omenjene posledice.

V okviru »sprememb naravnih razmer zaradi ljudi« v vodovjih so v odgovorih iz vseh držav najpogosteje omenjene spremembe hidroloških režimov, zmanjšanje medsebojnih povezav in izsušitev površinskih vodnih virov. To je prav tako razvidno iz ocen, ki jih prinaša Direktiva za vodno mrežo (*Water Framework Directive*).

V odgovorih za morske sisteme navajajo kot glavna vzroka nevarnosti »čezmerno uporabo živih naravnih virov« in »onesnaževanje«. Pri izkoriščanju naravnih virov je prvenstveno najbolj nevarno morsko ribištvo, ki negativno vpliva na ribje vrste in drugi morski živelj. Pri onesnaževanju omenjajo onesnaževanje z odpadnimi predmeti in snovmi (plastičnimi vrečkami, zamaški, stiroporom in nesintetičnimi snovmi pa tudi z različnimi odpadnimi balastnimi tekočinami, olji, ipd.). V okviru sprememb nenaravnih razmer navajajo strganje morskega dna in spremembe hidroloških režimov, upravljanja obale ... in vznemirjanje živali zaradi človeških aktivnosti. Vse naštetje je prav tako omenjeno kot resna grožnja, ki vpliva tudi na spreminjanje podnebja, ki še posebno vpliva na morske ptice.

VABILO

Inštitut za ekološke raziskave ERICo Velenje in društvo *Balkan Wildlife Scientific Society* v sodelovanju z Gozdarskim inštitutom Slovenije, Visoko šolo za varstvo okolja, Biotehniško fakulteto Univerze v Ljubljani, Muzejem Velenje, Zavodom za gozdove Slovenije in Lovsko zvezo Slovenije ter partnerji iz Srbije (Agronomska in Naravoslovno-matematična fakulteta Univerze v Novem Sadu, Agronomska in Veterinarska fakulteta Univerze v Beogradu) in Makedonije (Gozdarska fakulteta Univerze v Skopju)

organizirajo

4. MEDNARODNI KONGRES O LOVSTVU IN UPRAVLJANJU Z DIVJADJO

(4th International Hunting and Game Management Symposium).

Kongres bo med 5. in 7. novembrom 2015 v Velenju.

Podrobnejše informacije o kongresu (vsebine, urnik, seznam predavateljev, možnosti in pogoji udeležbe itn.) lahko najdete na spletni strani kongresa (<http://www.huntsymposium.com>).

Vse zainteresirane prosimo, da zaradi lažjega usklajevanja udeležbo **predhodno prijavite** na tel. številko: 040/574-718 (Katarina) ali preko elektronske pošte (katarina.flajsman@gozdis.si).

Vljudno vabljeni!

Za organizatorje:
izr. prof. dr. Boštjan Pokorny
Katarina Flajšman

Doseči napredek pri uresničevanju Cilja št. 1, Strategije EU za doseganje večje biotske pestrosti

Prvenstveni cilji Strategije EU o vrstni raznolikosti/pestrosti (biodiverziteti) so, da bi obdržala zdajšnje varstveno stanje vseh vrst in habitatov, ki sodijo v zakonodajo EU in do leta 2020 prispevali tudi k občutnim (in merljivim) izboljšavam varstvenega stanja.

To v praksi pomeni, da bi do leta 2020 dosegli občutno izboljšanje stanja v 34 % habitatov in pri 25 % vrst. Tudi pri pticah je namen, da bi do tega leta za 78 % ptičjih vrst zagotovili njihovo izboljšano varstveno stanje.

Poročilo o stanju narave vključuje sklepe, kjer piše, da je v okviru varstva habitatnih tipov v Habitatni direktivi zabeležen v pomenu ciljev Strategije o vrstni pestrosti ugotovljen zelo skromen napredek. S tega gledišča zdaj le 20 % habitatov dosega ugodno (16 %) ali izboljšano (4 %) stanje v primerjavi s ciljnim 34 % do leta 2020. Po drugi strani pa je 30 % vseh habitatov še vedno v slabšem stanju, medtem ko v 42 % ni od leta 2006 zabeleženih nobenih izboljšav.

Pri vrstah sta na prvi pogled dosežena veliko boljše stanje in napredek. Povprečno je pri 28 % vrst doseženo zadovoljivo stanje (23 %) ali izboljšano (5 %), kar pa je še vedno manj kot 25 % ciljne vrednosti, želeno do leta 2020. Mnogo sprememb je posledica izboljšanih metod zbiranja podatkov in učinkovitosti varstvenih akcij. Če upoštevamo vse izboljšave in dosežke skupaj, je trenutni skupni dosežek skromen; le 1–2 % uspeh, medtem ko se stanje 22 % vrst še vedno slabša in od leta 2006 pri 33 % nismo zabeležili nobenih sprememb.

Podobno ugotavljamo tudi majhen napredek glede t.i. **Cilja 1** pri ptičih (78 % izboljšav do leta 2020), kjer še ni bilo ugotovljenega varstvenega napredka. Ko opredeljujemo

napredek pri vrstah ptic, jih 8,5 % kaže nezanesljivo varstveno stanje, a je kljub vsemu še ocenjeno, da napreduje, 2 % vrst izraža nezanesljivo, a še stabilno/uravnovešeno stanje, 20 % pa jih izraža še nadaljnje zmanjševanje.

Pogled v prihodnost

Poročilo o stanju narave (*State of Nature*) predvideva ustrezno predstavitev zdajšnjega stanja pa tudi pogled na učinkovitost varstvenih ukrepov za 2000 vrst in habitatnih tipov, ki sodijo v varstvo omenjenih dveh direktiv. Že zdaj je jasno, da bo izjemno težko doseči cilje, ki naj bi bili očitni v okviru evropske biotske raznovrstnosti.

Kljub skrbi pa spodbuja dejstvo, da so nekatere vrste in habitatni tipi, ki sodijo v zaščito direktiv EU, le začeli kazati skromne znake izboljšav. Glede na pozitivne trende, ki se izražajo z uspešnimi primeri v Evropi, pri čemer je treba prvenstveno izboljšati zakonodajo, ki mora zajemati ciljne varstvene ukrepe, ki bodo zajemali tudi dovolj široko območje osnovo, lahko posledično pričakujemo ustrezne pozitivne rezultate.

Skratka, splošni položaj vrst in habitatov EU se v šestih letih ni pomembno spremenil in premaknil v pozitivno smer. Splošna ocena stanja vrst in habitatov je še vedno nezadovoljiva in dokajšen delež le-teh se še nadalje poslabšuje.

Nekatere sistematske skupine vrst, npr. sladkovodne ribe in habitatni (kot so npr. mokrišča ali travišča/travniki), so v dokaj zaskrbljujočem stanju. Zaradi občutnih pritiskov in nevarnosti, od sprememb v kmetijskih praksah in nezadržanih razmer pri izkoriščanju naravnih virov ter onesnaževanja morskih okolij, bo v prihodnje potreben še učinkovitejši nadzor vzrokov in trendov.

Glavni namen mreže **Narava 2000** je, da udejanja tak nadzor. Glede na dejstvo, da zajema skoraj 15 % **celotnega območja EU** in prav tako poglobljen del morskega

vodovja, je orodje za učinkovito upravljanje na tem območju, s svojimi popravki (dopolnilnimi predeli) območja Natura 2000 pa pravzaprav podlaga za doseganje napredka ciljev obeh direktiv.

V mnogih delih Evrope so varstvene ocene in ukrepi, ki jih je treba še vedno opravljati, šele v razvojnih povojih. Iz zbranih podatkov o teh trendih se dozdeva, kot da smo v okviru te mreže šele začeli delati, da bi dosegli želeno stanje. Zato bodo v prihodnje

varstveni učinki potrebovali še močnejši zagon in razširitev, če bomo želeli do leta 2020 doseči glavni cilj: **zadovoljivo biotsko raznovrstnost.**

Naslednje poročilo bo Komisija EU pripravila za obdobje 2013 do 2018, kjer bomo lahko dovolj zanesljivo ocenili, ali nam bo v EU uspelo uresničiti cilj do leta 2020: **pomembno izboljšati varstveno stanje vrst in habitatov v skupnosti naprednih evropskih držav.**

Pripravil – Boris Leskovic.

Nujno spet združiti vse dejavnosti v prid varstva habitatov prostoživečih živali!

Glede na objavljeni članek v časopisu Delo (16. 7. 2015) z naslovom *Drobna ptica kliče na pomoč in opozarja*, ki ga je napisal dr. **Davorin Tome** z Nacionalnega inštituta za biologijo, si dovolim na že v januarju opozorjeno problematiko Lovsko zvezo Slovenije ponovno vprašati o ukrepih lovcev za varstvo naravnih razmer za prostoživeče živali. Čeprav vse vrste niso lovne živali, pa se zaradi poslabševanja življenjskih razmer njihovo število hitro zmanjšuje oziroma nekaterih vrst tudi ni več mogoče zaznati na našem območju. V Lovcu so bili v zadnjem času objavljeni prispevki, ki zgovorno pričajo o tej problematiki; predvsem pa potrjujejo ter še lepše ilustrirajo pereče stanje, na katerega opozarjam tudi sam. Članki z opisi in tolmačenjem lovcev v povezavi z dosedanjimi varstvenimi/zaščitnimi ukrepi s tega področja in območij pa, po moji oceni, ne zadostujejo za odpravo opisanih in kritičnih stanj ter s tem povezane grozeče prihodnosti.

Ocenjujem, da so zdajšnja stanja, ne samo v lovstvu, nujna posledica politike, ki se ravna po starem pregovoru D.et i. (*»Deli in vlada!«*) in ki se je v kratkem prenesel na celotnogospodarsko stanje. Saj se že tudi druge pravice in materialne dobrine ljudi – naših državljanov ponovno primerjalno obravnavajo, kot so jih v srednjem veku! To trditev lahko primerjalno dokumentiram z aktom.

Glede na vsebino v uvodu omenjenega članka, opisane kritične življenjske razmere prostoživečih živali, smo po moji oceni lovci enako soodgovorni, ker smo se pustili izločiti iz vseh področij tistih dejavnosti, ki predpisujejo in omogočajo razmere za življenje prostoživečih živali (z izjemo lovnih živali). Življenje je tako povezano, da v ta življenjski sklop v naravi spada ne samo opisano, ampak tudi ponekod nezaželene žuželke, pa naj si bodo tiste, ki so nadloga v kmetijstvu, gozdarstvu, prometu, ribištvu, živilsko-predelovalni industriji, športu in rekreaciji, da ne naštevam naprej.

Ocenjujem, da je nujno spet združevati dejavnosti na vseh bioloških področjih, da nas naši potomci ne bodo mogli kriviti za stanje, ki bo še slabše.

Preden končam s tem zapisom, naj obvestim širšo lovsko in drugo javnost še z naslednjim iz mojega okolja: danes (16. 7. 2015) od 5.30 do 16.40, ko to pišem, še nisem opazil niti ene lastovice na nebu nad našim krajem! Tudi hudournika ne.

Mag. Edvard Osrajnik,
Radlje ob Dravi